

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Plac Tadeusza Kościuszki 1, 22 – 460 Szczebrzeszyn

tel. 84 68-21-208 , fax 84 68-21-030,

e-mail ops@szczebrzeszyn.pl

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczebrzeszynie za rok 2022.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczebrzeszynie na dzień 31 grudnia 2022r. zatrudnionych było **23 osoby**; kierownik ,księgowość 2 osoby , 4 specjalistów pracy socjalnej, 2 pracowników socjalnych,inspektor ds. funduszu alimentacyjnego , karty dużej rodziny, pracownik ds. świadczeń rodzinnych, referent ds.świadczeń wychowawczych (500+) ,dodatek osłonowy, asystent rodziny, 9 opiekunek. Oprócz tego w ramach prac społecznie –użytecznych ośrodek zatrudnił 2 opiekunki (usługi opiekuńcze wykonywane są na terenie Gminy Szczebrzeszyn.

1. Zakres zadań realizowanych przez OPS w 2022roku.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna dąży do usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Poszerzanie zakresu wsparcia oraz pojawianie się nowych narzędzi w pracy socjalnej czyni ten proces bardziej efektywnym.

Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i praca socjalna. Klient znajdujący się w sytuacji trudnej otrzymuje od pracownika socjalnego odpowiednią informację dotyczącą możliwości skorzystania z pomocy, jej form i warunków na jakich będzie mógł tę pomoc otrzymać. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są jednak zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających. Uprawnienia wynikające z ustawy o pomocy społecznej mają bowiem charakter wyłącznie subsydiarny tj. uzupełniający własne środki, możliwości uprawnienia. Brak jakichkolwiek działań, niewywiązywanie się z przyjętych zobowiązań świadczy o niskim zaangażowaniu w proces przezwycięzania swojej trudnej sytuacji życiowej a w stosunku do osoby, która nie współdziałała z organem pomocy społecznej organ zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej może podjąć odpowiednie kroki skutkując odmową udzielenia świadczenia.

W rodzinie chcącej skorzystać z pomocy społecznej poza spełnieniem kryterium dochodowego **776zł** dla osoby samotnie gospodarującej i **600zł** dla osoby w rodzinie musi wystąpić co najmniej jeden z następujących powodów: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie,

niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu się do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Do pomocy w formie dożywiania lub świadczenia pieniężnego na zakup żywności kryterium dochodowe wynosi **1552zł** dla osoby samotnie gospodarującej i **1200 zł** dla osoby w rodzinie.

W dalszym ciągu wysiłki ośrodka pomocy społecznej w 2022 roku zmierzały do stopniowej zmiany postrzegania tej instytucji w świadomości zbiorowej nie tylko jako instytucji wypłacającej świadczenia finansowe, ale przede wszystkim ważnego podmiotu budowania lokalnego systemu polityki społecznej. Zmienia się model współpracy z klientem, gdzie poprzez wprowadzenie szczególnego rodzaju umowy, jaką jest kontrakt socjalny, wprowadza się klienta w proces zmian i wspólnie z nim dochodzi do rozwiązań wpływających na poprawę jego sytuacji. Działania aktywizacyjne pozwalają naszym klientom pozyskiwać nowe umiejętności i przejmować odpowiedzialność za swoje życie.

Głównym celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczepleszynie w 2022 roku było ograniczenie marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie zmierzające do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie oraz integrację ze środowiskiem.

W minionym roku OPS realizował zadania wynikające z następujących przepisów prawa:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
2. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
3. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
4. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego
5. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
6. ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych
7. uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
8. ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
9. ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
10. ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
11. ustawy z 5 grudnia 2014r. o karcie dużej rodziny
12. ustawy z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
13. ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (500+)
14. ustawa z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku osłonowym,
15. ustawa z dnia 5 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym,
16. ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty,
17. ustawa z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych
18. ustawa z dnia 12.03.2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,

19. ustawa z dnia 15 września 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
20. ustawa z dnia 27 października 2022r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych,
21. ustawa z dnia 7 października 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
22. ustawa z dnia 23 października 2018r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Do zadań priorytetowych OPS należały działania ukierunkowane na:

- 1) pomoc osobom i rodzinom w trudnościach materialnych w szczególności poprzez pomoc rzeczową i materialną,
- 2) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- 3) realizacja programów dożywiania i wsparcia rzeczowego oraz usługowego, kierowanego do dzieci wychowujących się w rodzinach o niskim statusie materialnym.
- 4) realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, wsparcie osób niepełnosprawnych w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

2. Charakterystyka odbiorców pomocy społecznej.

Jednym z najpoważniejszych problemów dotyczących klientów pomocy społecznej jest **ubóstwo**. Osoby i rodziny, które uzyskiwały pomoc z tego tytułu charakteryzują niskie dochody, niepozwalające na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych. Często jedyny dochód wśród tej grupy stanowią świadczenia z pomocy społecznej.

Analiza struktury źródeł utrzymania gospodarstw domowych na terenie gminy wskazuje, iż dominują niezarobkowe źródła utrzymania typu renty, emerytury i zasiłki, prace dorywcze.

Znaczącym powodem udzielania wsparcia - w różnych formach - **jest bezrobocie**. Bezrobocie jest nie tylko problemem społecznym, ale leży także u podstaw wielu innych kwestii społecznych. I tak np. szczególnie długotrwałe bezrobocie związane jest z obniżeniem standardu materialnego nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Stąd obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami biedy, a także rozprzestrzeniania się różnych form patologii społecznych, rozpadem rodziny, obniżeniem zdrowotności społeczeństwa. Nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku w gminie Szczebrzeszyn zarejestrowanych było **392(2021r. -408) osoby bezrobotne o 16 osób mniej niż w roku 2021**, kobiet - 193, mężczyzn - 199, osoby pozostające bez pracy powyżej 50r. życia - 83, bezrobotni do 25 roku życia - 63 osób, bezrobotni uprawnieni do zasiłku - 39, bezrobotni zwolnieni z winy zakładu pracy -21(6-w 2021), bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy powyżej 24 m-cy - 117(2021-119). Na podstawie danych można zauważyć minimalny spadek osób bezrobotnych. Natomiast niepokojący jest wzrost osób bezrobotnych zwolnionych z pracy z winy zakładu pracy.

Wśród bezrobotnych świadczeniobiorców Ośrodka Pomocy Społecznej osoby długotrwałe bezrobotne stanowią najliczniejszą grupę. Osoby te mają mniejsze szanse na rynku pracy z powodu wieku, braku wykształcenia, braku kwalifikacji. Dlatego też ich aktywizacja jest trudna, długotrwała i wymaga wielokierunkowych oddziaływań.

W celu aktywizacji osób długotrwałe bezrobotnych Ośrodek Pomocy Społecznej zakończył w czerwcu 2022r. realizację projektu „Bądź aktywny” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014- 2020. W ramach realizowanego projektu 36 osób bezrobotnych uczestniczyło w szkoleniach zawodowych (fryzjer,

wizażystka/stylistka, grafik komputerowy, glazurnik /posadzkarz,operator wózka widłowego, opiekun osoby starszej, opiekunka dziecięca, operator koparko- ładowarki, kucharz, księgowość komputerowa. Po ukończeniu szkoleń 16 osób zostało skierowane na staże zawodowe, 8 osob zostało zatrudnione w ramach umowy o pracę. Całkowity koszt projektu wynosi 579 261,40zł

Istotnym problemem, z jakim borykają się mieszkańcy gminy jest **długotrwała choroba**. Rodziny, w których występuje ta dysfunkcja to przeważnie rodziny emerytów i rencistów. Długotrwała choroba wiąże się, zazwyczaj, z ponoszeniem systematycznych i bardzo wysokich kosztów leczenia, wpływając tym samym na znaczne obciążenie budżetu domowego. Mimo funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych, w oparciu, o który usługi medyczne są finansowane, obserwujemy, że koszty leczenia i leków są wysokie i generalnie przekraczają możliwości finansowe naszych podopiecznych. Ich sytuacja ekonomiczna nie ulegnie zmianie ze względu na ograniczone możliwości pozyskania dodatkowych dochodów własnych i duże koszty utrzymania związane z wiekiem i stanem zdrowia.

Kolejną dominującą przyczyną dysfunkcji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej jest **niepełnosprawność**. Osoby niepełnosprawne objęte są głównie pomocą społeczną w formie zasiłku stałego oraz pomocą asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Problemy osób niepełnosprawnych to nie tylko zła sytuacja materialna, ale i inne obszary funkcjonowania i rozwoju takie jak m.in. bariery (architektoniczne, komunikacyjne), utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji, utrudniony dostęp do rynku pracy. Złożoność występujących problemów tej grupy, wymaga wielu działań, których celem winna być zarówno poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, jak i ułatwianie im +funkcjonowania w społeczności. Niezwykle ważnym elementem pracy z osobą niepełnosprawną jest praca socjalna, polegająca m.in. utrzymywaniu stałej współpracy z instytucjami i organizacjami z powołanymi w celu wsparcia osób niepełnosprawnych w różnych obszarach funkcjonowania.

Z danych OPS wynika, iż w dalszym ciągu dużym problemem wśród mieszkańców gminy jest **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego**. Rodzina jest podstawową komórką społeczną spełniającą istotne funkcje zaspokajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Składa się na nie: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, poziom wykształcenia rodziców, sytuacja materialna i zdrowotna. Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami w wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny, często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Wszelka pomoc w takim wypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji, umacniania prawidłowych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie. Odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem. Problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc, nadużywanie alkoholu w rodzinie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub resocjalizacyjnych. Z tego powodu profesjonalna pomoc powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny, aktywizujący jednostkę lub rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań.

Pomoc tym rodzinom udzielana przez OPS w roku 2022 obejmowała zarówno świadczenia pieniężne, jak i wsparcie w odbudowaniu prawidłowych relacji i umacnianiu postaw rodzicielskich, a także objęcie rodzin z problemami wychowawczymi wsparciem asystenta

rodziny. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy. W 2022 roku 14 rodzin na wniosek pracownika socjalnego objęto wsparciem asystenta rodziny.

Bardzo istotnym, a zarazem delikatnym problemem jest **przemoc w rodzinie.**

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pod pojęciem tym rozumie się jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny. Przemoc prowadzi do narażenia członków rodziny na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powoduje szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołuje cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Problem przemocy dotyczy rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Szczepleszyn niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu.

Praca socjalna z rodziną doświadczającą przemocy służy przebudowie życia rodzinnego, poprawie relacji interpersonalnych oraz tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi poszczególnych członków rodziny, jak i całego środowiska rodzinnego. Pozostaje ona w ścisłym związku z innymi działaniami społecznymi, włącznie z terapeutycznym wspomaganie procesu zmiany poszczególnych członków rodziny.

W 2022r. ośrodek kontynuował zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez m.in. wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego, który jest jednym z istotnych elementów tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W składzie Zespołu Interdyscyplinarnego jest 2 pracowników socjalnych, w tym jeden pełni funkcję przewodniczącego Zespołu. Ośrodek - zgodnie z ustawą - zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy, w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w rodzinach dotkniętych przemocą;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach Zespołu dzięki jego interdyscyplinarności tzn. dzięki temu, że współpracują w nim różne służby: oprócz pracowników socjalnych także przedstawiciel GKRPA, policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu, Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepleszynie możliwe jest podejmowanie zintegrowanych i optymalnych działań na rzecz rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie.

W roku 2022 wpłynęło do zespołu 17 Niebieskich Kart o 1 więcej niż w poprzednim roku.

Podmiotem, który przekazał Karty do przewodniczącego zespołu była Policja – 14 kart, 2 karty - pracownik socjalny ośrodka, 1 karta z Placówki Oświatowej. W związku z realizacją procedury Niebieskiej Karty odbyły się 10 zaprotokołowane spotkania zespołu oraz 44 spotkań grup roboczych. W ramach działań profilaktycznych i edukacyjnych rozpowszechniane są plakaty informacyjne dotyczące przemocy.

Ponadto mieszkańcy gminy doświadczający przemocy, mogą skorzystać z niefinansowanej pomocy psychologa, prawnika oraz schronienia w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej ul.Ogrodowa , 22-460 Szczepieszyn .

3. Pomoc społeczna

W 2022 r. wpłynęło do ośrodka 387(493 rok 2021) wnioski o przyznanie pomocy oraz 36 wnioski od pracowników socjalnych ośrodka oraz pisma dotyczące przeprowadzenia wywiadu dla innych instytucji.

Realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej Szczepieszynie w 2022r. udzielił wsparcia 324 osobom , oraz 35 rodzinom wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Najczęstsze powody przyznawania świadczeń to:

ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm, przemoc, zdarzenie losowe, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Podstawą przyznania świadczeń było przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, czyli zebranie możliwie wszechstronnych informacji o osobie czy rodzinie, ustalenie występujących problemów, co pozwoliło na podjęcie właściwych działań i zaplanowanie odpowiedniej formy pomocy. Podczas jego przeprowadzania pracownicy socjalni ustalali sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną członków rodziny, ustalali także dane dotyczące źródeł uzyskiwanych dochodów.

Pracownicy socjalni, którzy przeprowadzali wywiad środowiskowy nie ograniczali się tylko do zbierania informacji. Już przy pierwszej wizycie analizowali wraz z klientem jego sytuację, zastanawiali się nad możliwościami przezwyciężenia problemów, udzielali porad, motywowali do zmiany zachowań, które pomogłyby w dalszym życiu, niejednokrotnie przeprowadzali pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych.

Stosownie do zgłaszanych przez osoby lub rodziny potrzeb oraz biorąc pod uwagę możliwości finansowe Ośrodka przyznawano odpowiednią pomoc.

Formy pomocy udzielone w roku 2022 ilustruje poniższa tabela:

Tabela nr 1. Świadczenia udzielone przez OPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Formy pomocy	Liczba osób		Kwota	
	2021	2022	2021	2022
Zasilek stały	55	51	297 534	305 603
Zasilek okresowy	83	55	120 777	103 270
Zasilek celowy i w naturze	109	122	68 127	41 445
Posiłek	124	97	37 301	95 953
Usługi opiekuńcze	21	21	37 590	37 590
Opłacenie pobytu w domu pomocy społecznej	15	15	274 339	395 017
Opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne dla osób pobierających zasiłek stały	50	50	28 241	26 407

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS za 2021 i 2022 rok.

Zarówno w ramach zadań własnych jak i zadań zleconych nie odmówiono pomocy finansowej z powodu braku środków finansowych. Świadczenia obligatoryjne wypłacane były w przysługującej wysokości, natomiast świadczenia fakultatywne były przyznawane w wysokości odpowiadającej możliwościom finansowym ośrodka z uwzględnieniem konieczności i pilności potrzeb osób wymagających pomocy.

Poza świadczeniami finansowymi i w naturze OPS udzielał także pomocy w formie pracy socjalnej. Praca socjalna służy wspieraniu osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz do zaspokajania swoich potrzeb bytowych. Działania te są nakierowane na kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań osób, motywowanie ich do działań zmierzających do rozwiązywania własnych problemów oraz tworzeniu warunków sprzyjających podejmowaniu takiej aktywności.

Ważnym instrumentem wykorzystywanym w pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. Jest to pisemna umowa zawarta pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pomoc, określająca wspólnie podejmowane działania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji osoby lub rodziny oraz uprawnienia i zobowiązania stron umowy.

4. Świadczenia rodzinne

Na dzień 31 grudnia 2022r. świadczenia rodzinne pobierało 522 rodziny. Kwota wydatkowana na ten cel wyniosła w 2022r - 5 199 257zł.

W skład świadczeń rodzinnych finansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa wchodzi zasiłki rodzinne z dodatkami, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie,

5.1 Fundusz alimentacyjny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczebrzeszynie wykonuje także zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2022 r. tutejszy Ośrodek wydał 74(2021r-57) decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Na ten cel wydatkowana została kwota -323 002 zł. Realizacja wymienionej ustawy to nie tylko wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów, ale także działania zmierzające do zwiększenia skuteczności egzekucji alimentów.

W zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz zmianą zapisu art.209 kodeksu karnego organ wysłał 44 wnioski do prokuratury o podejrzenie popełnienia przestępstwa, wysłano 27 wezwania do dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz złożenia oświadczenia majątkowego, wydano 1 decyzję uznającą dłużnika za uchylającego od zobowiązań alimentacyjnych, wysłano do organu właściwego dłużnika 24 wnioski o podjęcie działań wobec dłużników, średnio 105 dłużników alimentacyjnych zgłaszanych jest miesięcznie do pięciu Biur Informacji Gospodarczej: tj.: Krajowy Rejestr Długów, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych BIG S.A., Biuro Informacji Gospodarczej INFO Monitor S.A., Europejski Rejestr Informacji Finansowej (obowiązek ustawowy).

W 2022r. od dłużników zostały wyegzekwowane zobowiązania alimentacyjne na kwotę 324 860 zł, z tego na dochody własne gminy przekazano kwotę 77 357 zł.

5.2 Świadczenie wychowawcze

Ośrodek Pomocy społecznej w Szczebrzeszynie w 2022r. realizował zadanie świadczenie wychowawcze(500+) w okresie styczeń – maj 2022r. na podstawie decyzji wydanych na okres 2021/2022. Świadczenie wychowawcze otrzymało 988rodzin. Kwota wypłacona w w/w okresie wyniosła- 3 956 420zł.

5. 3. Karta Dużej Rodziny.

Inną formą wsparcia wprowadzoną Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, którą realizował tutejszy OPS jest Karta Dużej Rodziny.

Karta przysługuje rodzinom, którzy mają lub mieli na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu odpowiednio 18 lub 25 roku życia otrzymują Kartę na okres ważności orzeczenia.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, czy transportowej na terenie całego kraju, m.in. z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe, zniżek w opłatach paszportowych oraz darmowych wstępów do parków narodowych. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni.

W 2022r. wpłynęło do tutejszego ośrodka 113 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny (w w 2021r. 30). Wzrost ten spowodowany jest możliwością zwiększenia limitu preferencyjnego zużycia energii elektrycznej do 3MWh dla posiadaczy karty.

Inne działania.

W roku ubiegłym OPS podejmował szereg działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób i rodzin mających trudności w zaspokajaniu swoich podstawowych potrzeb bytowych i borykających się z różnymi problemami. Możliwości zabezpieczenia przez Ośrodek potrzeb mieszkańców są niestety ograniczone ze względu na niewystarczającą infrastrukturę socjalną w gminie. Przykładowo dotkliwym społecznie problemem jest opieka nad ludźmi starszymi. Jest to problem, który będzie narastał, gdyż struktura demograficzna gminy jest niekorzystna i liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rośnie. Każdego roku wzrasta liczba osób, które wymagają wsparcia usługowego lub pomocy w formie instytucjonalnej. OPS podejmuje w tym zakresie szereg działań m.in. zapewnia usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób i w mieszkaniu chronionym, przyznaje świadczenia pielęgnacyjne dla osób sprawujących opiekę nad niepełnosprawnymi członkami rodziny, w razie konieczności kieruje do domu pomocy społecznej. Pomoc w formie usług opiekuńczych oraz jej zakres jest przyznawana na wniosek osoby zainteresowanej. Odpłatność za usługi obliczana jest z uchwałą Rady Miejskiej w Szczebrzeszynie i uzależniona jest od dochodu tej osoby. Osoby posiadające dochód poniżej kryterium dochodowego usługi opiekuńcze przyznane mają nieodpłatnie.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada również na ośrodek pomocy społecznej obowiązek udzielania osobom i rodzinom pomocy w formie specjalistycznego poradnictwa rozumianego jako udzielanie porad, wskazówek i informacji w pewnym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem poradnictwa psychologicznego, prawnego i rodzinnego.

W szczególnych sytuacjach istnieje potrzeba podejmowania interwencji kryzysowej. Jest to zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, a w sytuacjach uzasadnionych – schronienia.

W 2022r. 16 osobom, które nie posiadały uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego i spełniały kryteria zawarte w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych, z upoważnienia Burmistrza wydane zostały decyzje potwierdzające prawo do korzystania z nieodpłatnej opieki zdrowotnej.

W roku 2022 dzięki współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną z Bodaczowa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 wspólnie mogliśmy przekazać **15 519 ton żywności dla 700 mieszkańców Miasta i Gminy Szczepieszyn.**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczepieszynie sprawuje bezpośredni nadzór na mieszkaniem chronionym wspieranym „Gminny Dom Seniora im. Jana Feliksiaka” w Szczepieszynie. Dom zapewnia całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, bezdomnymi, które nie są w stanie bez pomocy osób drugich funkcjonować w swoim środowisku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczepieszynie od 2020 roku realizuje Program MPiPS „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.

W ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej -edycja 2022 w ramach Funduszu Solidarnościowego ośrodek otrzymał środki finansowe w wys. **249 698,62zł.** na zapewnienie usług asystenta dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym i umiarkowanym. Z w/w formy pomocy skorzystało w 2022r. **29** osób niepełnosprawnych.

Od 1 lutego 2021r. ośrodek zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Szczepieszyna prowadzi postępowania i wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego niezbędnego do złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w ramach programu „Czyste powietrze”.

W roku 2022 wydano **51** zaświadczeń dla mieszkańców Miasta i Gminy Szczepieszyn. W I kwartale 2023r. złożono już **55** wnioski o wydanie zaświadczenia.

Nowe zadania realizowane w 2022r. przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczepieszynie

Fundusz Pomocy -Ukraina

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczepieszynie świadczył pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju w formie:

Wydatki ogółem 3 180,50 zł na dożywianie dzieci z Ukrainy

W roku 2022 opłacono 674 gorących posiłków dla 28 dzieci z Ukrainy i młodzieży w szkole i przedszkolu.

Placówka	Stawka w okresie styczeń – czerwiec 2022	Stawka w okresie wrzesień – grudzień 2022
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Szczepieszynie	4,50	6,00
Przedszkole Samorządowe w Szczepieszynie	3,00	4,00
Przedszkole Samorządowe w Bodaczowie	4,00	Nie dotyczy

Szkoła Podstawowa w Bodaczowie	5,00	Nie dotyczy
--------------------------------	------	-------------

Wydatki ogółem , w tym:

a) wypłata jednorazowego świadczenia dla obywateli Ukrainy – 98 100,00 zł

W roku 2022 złożono 137 wniosków o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł na osobę dla 32/ osób.

b) wydatki związane z wypłatą świadczenia za zapewnienie zakwaterowania i żywienia obywatelom Ukrainy, 294 520,00zł

W roku 2022 złożono 78 pozytywnie rozpatrzonych wniosków o wypłatę świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i żywienia, w tym 20 wniosków dotycząca przedłużenia okresu pobierania świadczenia. Zgodnie z art. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i żywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty Gmina może przedłużyć okres wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni w przypadku zapewnienia zakwaterowania i żywienia obywatelowi Ukrainy, który: posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie, posiada dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności, ukończył 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni), jest kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12 miesiąca życia, samotnie sprawuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci, jest małoletnim wymienionym w art. 25a ust. 1 ustawy.

Świadczenie za zapewnienie zakwaterowania i żywienia obywatelom Ukrainy wynosi 40 zł/osobodzień. Liczba wypłaconych osobodni wynosi 7363.

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym – 5.630,94 zł

W roku 2022 złożono 6 wniosków o wypłatę stypendium szkolnego dla 7 dzieci, które po rozpatrzeniu zostały przyznane decyzją administracyjną na okres od września do grudnia 2022. Wysokość stypendium szkolnego uzależniona jest od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin. W oparciu o §13 Uchwały Rady Miejskiej w Szczebrzeszynie z dnia 2 maja 2022 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Szczebrzeszyn, pięcioro dzieci otrzymało 248 zł/ miesięcznie w związku iż dochód rodziny na osobę ucznia nie przekroczył kwoty 200 zł, dwoje dzieci otrzymało kwotę stypendium w wysokości 186 zł miesięcznie, gdyż kryterium ich było wyższe niż 200 zł, a nie przekraczało maksymalnej kwoty 600 zł/ osobę w rodzinie. Stypendium szkolne dla 1 dziecka zostało wstrzymane z powodu poprawy sytuacji materialnej wynikającej z podjęcia zatrudnienia od listopada 2022r.

Wypłata świadczeń rodzinnych i rodzicielskich dla obywateli Ukrainy – 102.689,32 zł

W roku 2022 zostało złożonych 81 wniosków o ustalenie prawa do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami do zasiłków rodzinnych. W okresie 2021/2022, który trwał do 31.10.2022 r. wydano 56 decyzji przyznających zasiłki rodzinne wraz z dodatkami. 8 decyzji w trakcie trwania okresu zasiłkowego zostało uchylone w związku z oświadczeniem strony o wyjeździe na Ukrainę. 1 decyzja przyznająca zasiłki została przekierowana do innego Ośrodka w związku ze zmianą miejsca zamieszkania. Aktualnie realizowane są dla obywateli Ukrainy zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłków rodzinnych na okres zasiłkowy 2022/2023. Okres zasiłkowy trwa od 01.11.2022 r. – 31.10.2023 r. w którym wydano 24 decyzje przyznające oraz 1 decyzję odmawiającą prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku. Dla obywateli Ukrainy zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zasiłki rodzinne przyznane są na okres legalnego pobytu w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r., tj. do 24.08.2023 r.

Oprócz decyzji dotyczących ustalenia prawa do zasiłków rodzinnych w 2022 r. tutejszy Organ przyznał 5 świadczeń rodzicielskich, 2 zasiłki pielęgnacyjne oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.

Obywatele Ukrainy w roku 2022 łącznie złożyli 89 wniosków, na podstawie których zostały wydane decyzje administracyjne.

DODATEK OSŁONOWY

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczepleszynie realizował zadania dodatek osłonowy.

- wypłata dodatku osłonowego – 1.405.095,82 zł

W roku 2022 złożono 2.264 wniosków, wypłacono 2.188 dodatków dla gospodarstw domowych, w tym dla gospodarstw domowych ogrzewanych węglem – 1.832 oraz gazem – 356. Wydano 8 decyzji odmawiających prawa do dodatku. Pozostawiono bez rozpatrzenia 68 wniosków, w związku z wycofaniem wniosków przez wnioskodawców oraz występującymi brakami formalnymi we wnioskach, których pomimo wezwań nie uzupełniono. Wypłaty dokonywane były w okresie od marca do grudnia 2022 r.

DODATEK WĘGLOWY ORAZ DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z TYTUŁU WYKORZYSTYWANIA NIEKTÓRYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

W 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczepleszynie realizował zadania dodatek węglowy oraz dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Dodatek Węglowy

W roku 2022 na wypłatę dodatku węglowego złożono łącznie 3.045 wniosków, wypłacono 2.388 dodatków na kwotę 7.164.000,00zł. Wydano 84 decyzji odmawiających prawa do dodatku węglowego m.in. dotyczących braku zgłoszenia źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków do 11 sierpnia 2022, niezamieszkiwania pod adresem wskazanym przez wnioskodawcę oraz nie złożenia przez gospodarstwo domowe deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, czyli tzw. deklaracji śmieciowej.

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła

- wypłata dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła – 347.500 zł (93,41% planu)

W roku 2022 na wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła złożono 234 wniosków. Wypłacono 214 dodatków na kwotę 347.500,00 w tym:

- pelet drzewny lub inna biomasa – 61 dodatków w kwocie 183.000,00 zł;
- drewno kawałkowe 134 dodatków w kwocie 134.000,00 zł;
- gaz LPG – 5 dodatków w kwocie 2.500,00 zł;
- olej – 14 dodatków w kwocie 28.000,00 zł.

Wydano 13 decyzji odmawiających prawa do dodatku. Pozostawiono bez rozpatrzenia 3 wnioski. W odwołaniu do SKO pozostaje 4 wnioski. Wypłaty dokonywane były w okresie od listopada do grudnia 2022r.

Inne działania podejmowane w 2022 roku przez pracowników socjalnych obejmowały:

- a) sporządzanie wywiadów środowiskowych dla potrzeb: sądów, zakładów karnych, oraz innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- b) współpracę na rzecz klientów OPS z organizacjami pożytku publicznego, stowarzyszeniami, kościołami, zakładami pracy i osobami fizycznymi.
- c) kompletowanie dokumentacji do domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo – leczniczych,
- d) bieżące informowaniem sądu o sytuacjach patologicznych występujących w rodzinach podopiecznych OPS,
- e) składanie wniosków do sądu w sprawie przymusowego leczenia psychiatrycznego lub umieszczenia w DPS bez zgody osoby zainteresowanej,
- f) kierowanie osób pozbawionych schronienia do mieszkania chronionego,
- g) sporządzanie wywiadów u osób zobowiązanych do alimentacji na rzecz podopiecznych OPS , jak i na wniosek OPS z innych gmin,
- h) wydawanie zaświadczeń o korzystaniu lub niekorzystaniu z pomocy społecznej,
- i) kierowanie osób (mających problem z nadużywaniem alkoholu) do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- j) nakłanianie rodzin z problemem alkoholowym do podjęcia terapii, uczestnictwa w mityngach AA itp.,
- k) pomoc w skompletowaniu dokumentacji do ZUS, KRUS oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- l) pomoc w wyposażeniu w przedmioty ortopedyczne,
- m) kierowanie sprawców przemocy domowej do uczestnictwa w „Programie korekcyjno - edukacyjnym dla sprawców przemocy

Realizacja zadań nałożonych na OPS nie byłaby możliwa – co należy wyraziście podkreślić - bez współpracy z władzami gminy, samorządem, sołtysami, lokalnymi instytucjami i mieszkańcami. W codziennej praktyce zawodowej staramy się reagować na wszystkie sygnały dotyczące problemów jednostek i społeczności oraz udzielać pomocy w ramach obowiązujących uregulowań prawnych. OPS jest ważnym podmiotem w systemie lokalnych instytucji służących zabezpieczeniu potrzeb społecznych.

Warto zaznaczyć, że praca Ośrodka to także aktywność obejmująca inne obszary bez których trudno byłoby podejmować działania na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców, m.in. diagnozowanie potrzeb społecznych, opracowywanie programów osłonowych, realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Ogólny budżet w 2022r. Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczepleszynie na realizację zadań własnych, zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami wyniósł – 24.012.861,02 zł, w tym realizowane ze środków budżetu gminy – 2.229.762,60

W większości Ośrodek realizuje zadania zlecone i własne dotowane z budżetu Wojewody.

7. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie z zapisem art.110 ust. 19 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej, oprócz corocznego sprawozdania z działalności, przedstawia również potrzeby w zakresie pomocy społecznej na dany rok. W obecnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów gminy w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej konieczne jest:

- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania ośrodka pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej,
 - poszerzanie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich oraz przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
 - wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci,
 - rozwój wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych, starszych, w tym organizowanie wsparcia w mieszkaniu chronionym,
 - rozszerzenie pomocy socjalnej o ogólnodostępne, specjalistyczne poradnictwo psychologa, prawnika,
 - kontynuacja działań informacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz psycho - edukacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy,
 - wdrażanie standardów bezpieczeństwa pracy,
 - szkolenie pracowników pomocy społecznej w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niosących zagrożenie bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych
 - podwyższenie standardu mieszkania chronionego „Gminny Dom Seniora im.Jana Feliksiaka „ w Szczepleszynie
1. Remont łazienki na I piętrze domu ,
 2. wymiana drzwi wewnątrz budynku,
 3. malowanie pomieszczeń ,
 4. wyposażenie pokoi w niezbędne meble.

Przewidywany koszt remontu – około 40.00,00zł

Szczepleszyna , dnia 04.04.2023 r.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczepleszynie
Gracyna Szymczak
Specjalista organizacji pomocy społecznej

Zgodnie z art. 179 ust. 1, Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2022

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecbrzeszynie zgodnie z obowiązującymi przepisami podejmował działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Jedną z form wspierania rodzin jest praca asystenta rodziny. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecbrzeszynie na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizie sytuacji danej rodziny podejmuje decyzję o przydzieleniu rodziny asystenta rodziny.

Asystent rodziny rozpoczyna współpracę z rodziną po wyrażeniu przez nią zgody i przy aktywnym jej udziale, na każdym etapie metodycznego działania. Praca asystenta rodziny opiera się głównie na bezpośrednim kontakcie z rodziną w miejscu ich zamieszkania lub miejscu wyznaczonym przez rodzinę.

Celem głównym pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, które umożliwia jej wychowywanie dzieci. Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z art. 15 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z rodziną i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;

- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, zespołem interdyscyplinarnym lub grupami roboczymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczepleszynie zatrudnia 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami asystent rodziny może pracować maksymalnie z 15 rodzinami. W omawianym okresie do Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczepleszynie nie wpłynęło żadne postanowienie sądu w sprawie przyznania asystenta rodzinie.

Głównymi problemami, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny były:

- niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenia gospodarstwa domowego;
- brak zaradności życiowej;
- choroba alkoholowa dorosłych członków rodziny, zaniedbywanie małoletnich dzieci;
- bezrobocie, problemy finansowe;
- konflikty małżeńskie;
- samotne rodzicielstwo;
- problemy wychowawcze, uzależnienie dzieci od komputera i telefonu, agresja dzieci wobec rodziców, bezradność rodziców wobec występujących problemów;
- problemy zdrowotne, niepełnosprawność;
- trudne warunki mieszkaniowe;
- problemy szkolne dzieci, brak zaangażowania rodziców w edukację szkolną dzieci;
- bariera językowa oraz trudności w przystosowaniu się do życia na terenie Polski;

Na terenie Gminy Szczepleszyn występują rodziny wieloproblemowe, czyli takie, które mają sprzężonych ze sobą wiele problemów. Trudności nasilają się szczególnie w wypadku rodzin niepełnych i wielodzietnych. Ta wieloproblemowość sprawia, że asystent rodziny ma przed sobą bardzo trudne zadania, aby móc udzielić adekwatnego i konstruktywnego wsparcia rodzinie.

Tabela 1. Dane dotyczące rodzin w 2022 roku

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	01.01.2022 r -30.06.2022 r.	01.07.2022 r. -31.12.2022 r.
	12	14
Rodziny pełne	6	8
Rodziny niepełne	6	6

Łączna liczba dzieci w rodzinach	26	32
Liczba dzieci umieszczonych w zastępczej formie opieki	1	0
Liczba dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	6	8
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora	7	8
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę, w tym:	0	4
Ze względu na osiągnięcie celu	0	3
Ze względu na brak efektów	0	1

Dane wskazane w powyższej tabeli wskazują, że asystent rodziny w okresie od 01.01.2022 r. do 30.06.2022 r. wykonywał pracę z 12 rodzinami, gdzie łączna liczba dzieci wynosiła 25, z których jedno dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej. Z kolei w okresie od 01.07.2022 r. do 31.12.2022 r. liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wzrosła do 14, w tym jedna rodzina pochodziła z Ukrainy. Asystent rodziny zakończył współpracę z 4 rodzinami, w tym z trzema ze względu na osiągnięcie celu. Rodziny te dzięki działaniom podejmowanym przez asystenta rodziny zdobyły umiejętności samodzielnego i prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W przypadku jednej rodziny współpraca została zakończona z powodu braku efektów.

W omawianym okresie asystent rodziny realizował zadania mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze:

opiekuńczo-wychowawczym, ekonomiczno - socjalnym i społecznym poprzez pomoc rodzinom:

- w poprawie ich sytuacji, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego -10 rodzin;
- w rozwiązywaniu problemów socjalnych – 6 rodzin;
- rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi – 8 rodzin;
- wsparcie aktywności społecznej – 6 rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych – 5 rodzin;
- pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej – 3 rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji i zagrożenia

bezpieczeństwa dzieci i rodzin – 2 rodziny;

- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci – 9 rodzin.

Działania asystenta rodziny w środowisku rodzin objętych wsparciem polegały przede wszystkim na wspólnych rozmowach, udzielaniu porad, towarzyszeniu i poszukiwaniu rozwiązań trudnych sytuacji życiowych, asystowaniu podczas wykonywania codziennych czynności, zachęcaniu do wykorzystywania zasobów oraz motywowaniu do poprawy swojej sytuacji życiowej. Asystent rodziny współpracował z placówkami oświatowymi, osobami specjalizującymi się dziedzinach na rzecz dzieci w tym z : pracownikiem socjalnym, psychologiem, nauczycielami i pedagogami szkół oraz kuratorami. Asystent rodziny dokłada wszelkich starań by podejmowane działania w rodzinie przynosiły zamierzone rezultaty, natomiast udzielana pomoc była indywidualnie dopasowana do potrzeb rodziny.

Sporządził: asystent rodziny

Celina Wróbel-Pawlak

Celina Wróbel-Pawlak

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczepleszynie
Grażyna Jęmczak
Specjalista organizacji pomocy społecznej